

Beleidsregel bewonersinitiatieven Rotterdam

14MO03687

Inhoudsopgave

1. Een veranderend decor: meer ruimte en samenwerking
2. Wat zijn bewonersinitiatieven?
3. Nieuwe aanpak

Bijlage 1: Stroomschema bewonersinitiatief

1. Een veranderend decor: meer ruimte en samenwerking

Het gemeentebestuur stelt:

Niet de gemeente maakt de stad, maar haar burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties doen dat. De gemeente denkt en werkt samen met haar burgers, start op, ondersteunt en voert (soms) regie. Het gaat om het resultaat in de straat, de wijk en het gebied. We zorgen ervoor dat medewerkers van de gemeente flexibeler zijn, luisteren, komen kijken en zodoende beter en sneller kunnen inspelen op de behoefte van de bewoners.

De Participatieleidraad geeft richtlijnen voor de gebiedscommissie om bewonersparticipatie te organiseren. Dit zijn de beleidsregel en de nadere regels die gaan over het faciliteren van Bewonersinitiatieven, een onderdeel van de leidraad.

Wat verandert er in de stad?

- Er is meer ruimte voor bewonersinitiatieven

Rotterdam kent een lange traditie van bewonersinitiatieven, met vele regelingen. Dat doen we nu anders, we gaan van veel regelingen naar één regeling. De gebiedscommissies verdelen de middelen voor bewonersinitiatieven onder de initiatiefnemers. Een mix van wat leuk is en wat nodig is voor het gebied is het streven. Het uitvoerings- en het gebiedsplan geven aan wat nodig is in het gebied, bijvoorbeeld initiatieven gericht op zorg voor elkaar, taal om participatie te stimuleren, talentontwikkeling bij jeugd en het leuker maken van het gebied. We zorgen voor ondersteuning van bewoners met een initiatief. De ondersteuning is aanvullend op het netwerk in het gebied en wordt efficiënt, coachend en gericht op het stimuleren van eigen- en burgerkracht ingevuld. Ook ondersteunen we zo de gebiedscommissies bij de uitvoering.

- De lerende stad

Via audits en (wetenschappelijk) onderzoek houden we een vinger aan de pols bij bewonersinitiatieven. Zo maken we reflectie mogelijk op de resultaten. We zorgen ook dat bewoners met elkaar en met betrokken partijen kennis en ervaringen uitwisselen en faciliteren zo deskundigheidsbevordering bij de Rotterdammers.

- Een andere manier samenwerken: laagdrempelige toegang

Wij gaan de faciliteiten voor bewonersinitiatieven toegankelijk en laagdrempelig aanbieden. Bewoners kunnen bij de gebiedscommissie terecht met een initiatief. 14010, de Vraagwijzer en andere loketten en instellingen verwijzen naar de gebiedscommissie. Informatie over de mogelijkheden en het (digitale) aanvraagformulier is bij al deze 'loketten' te verkrijgen. Voor elk wat wils. De aanvraagprocedure is eenvoudig, begrijpelijk en snel.

- Het belang van (buurt)netwerken

Uit onderzoek komt naar voren dat netwerken in straten en buurten een positieve invloed hebben op de sociale cohesie in een gebied. Ervaren verbondenheid met de directe leefomgeving heeft op haar beurt weer een positieve invloed op de kwetsbaarheid van ouderen. Bewoners voelen zich minder eenzaam vanwege hun sociale contacten. Kortom het investeren in netwerken door bewonersinitiatieven te ondersteunen loont.

- Communicatie

Naast de traditionele participatiemiddelen hebben sociale media en digitale participatiemiddelen een steeds belangrijkere rol. Crowdfunding, het digitaal raadplegen van burgers, het doorgeven van

onregelmatigheden in de buitenruimte kan nu vaak via smartphone en internet. De gebiedscommissies hebben, middels een handboek digitale participatietools, de beschikking over een breed scala aan online en offline-instrumenten op dit gebied.

2. Wat zijn bewonersinitiatieven?

Een bewonersinitiatief¹ start met een idee van een bewoner en gaat om vrijwillig ondernomen activiteiten gericht op de leefbaarheid en op bewoners, die de bewoner zelf uitvoert en waarvan de bewoner zelf 'eigenaar' is. Soms zijn de bewoners georganiseerd of sociaal ondernemer. Doorgaans voert men het initiatief uit in samenwerking met anderen, medebewoners en/of organisaties. Rotterdam kent een lange traditie van bewonersinitiatieven en de voorbeelden beslaan een breed spectrum:

- Sociaal (ontmoetingsplekken, pleinactiviteiten, ruilwinkel, voorlezen);
- Zorg (isolement ouderen tegengaan, daklozenden, burenhulp, repaircafé);
- Kunst en cultuur (festivals, theater, kunst in de buitenruimte, interculturele evenementen, kerstactiviteiten, Holifeesten, Sinterklaasoptochten, folklore, cultuurpodia en braderieën);
- Jeugd en jongeren (jong en oud verbinden, kinderactiviteiten, jongeren actief inde buurt, sportactiviteiten, muziekactiviteiten, speelplekken);
- Buitenruimte (opknappen, schoonhouden en onderhoud speelplekken en binnenterreinen);
- Sport en spel (activiteiten voor en door jongeren, beweeggroepen, gezondheidsactiviteiten);
- Groen (opfleuren van straten en pleinen met plantenschalen, geveltuinen, bloembakken, opknappen tuinen en groenstroken).

Maar ook als bewoners het initiatief nemen om in georganiseerd verband mee te willen praten (wat dus eigenlijk ook een vorm van participatie is) over wat er belangrijk is voor het gebied en hier kosten voor moeten maken, wordt dit als een bewonersinitiatief gezien.

We behouden de goede elementen en kijken naar wat we hebben geleerd

---

¹ Bewonersinitiatieven en burgerinitiatief worden nogal eens door elkaar gebruikt. Een burgerinitiatief is een raadsvoorstel dat wordt ingediend door burgers. Dit is formeel geregeld in de Verordening Burgerinitiatief. Daarnaast is Inspraakformeel geregeld in de inspraakverordening.

Succesfactoren

Wat is belangrijk bij het ontstaan van initiatieven?

- Initiatiefnemers met een sterke intrinsieke motivatie
- Initiatiefnemers als best person/ vertrouwd in de wijk
- Initiatiefnemers die al langer actief in de buurt/wijk zijn
- Dat het initiatief ontstaat vanuit een bestaand netwerk
- Dat de initiatiefnemers al contacten hebben met andere partijen in de wijk/buurt/stad
- Dat een externe partij een faciliterende rol heeft

Wat helpt bij het voortduren en uitbouwen van initiatieven?²

- Dezelfde taal spreken als de deelnemers neemt drempels weg
- Open staan voor diversiteit
- Sociale functie als primair doel
- Initiatiefnemers als vertrouwenspersoon
- Werving via andere activiteiten en meerdere kanalen inzetten
- Weinig formeel, juist informeel contact
- Samenwerken met externe partij(en)
- Één contactpersoon bij de ondersteuner
- Spin-off effect: de ene activiteit leidt tot de andere; tot meer contact tussen culturen en een verbetering van het gebruik van de Nederlandse taal
- Ondersteuning bij het ontstaan en opstarten van het initiatief
- Accepteer ook de vergankelijkheid van initiatieven

3. Nieuwe aanpak

Er zijn twee categorieën initiatieven. Zo doen we recht aan de omvang, aard en complexiteit van initiatieven. Een wijk- en buurtinitiatief wordt eenvoudiger afgehandeld dan een gebiedsinitiatief.

Het gaat om de volgende categorieën.

1. Wijk- en buurtinitiatieven
2. Gebiedsinitiatieven

Wijk- en buurtinitiatieven (tot en met € 10.000) stellen we beschikbaar aan bewoners via snelle, laagdrempelige en toegankelijke procedures die goed passen bij de omvang en aard van deze initiatieven. Zoals nu ook gebeurt in veel gebieden krijgt de gebiedscommissie van de ondersteunende organisatie een advies over een Wijk- en buurtinitiatief. De middelen subsidiëren we onder de Subsidie Verordening Rotterdam 2014 (SVR 2014)

Wie zijn de initiatiefnemers?

Initiatiefnemers komen uit Rotterdam en zijn:

- Bewoner of een groepje bewoners woonachtig in het gebied of de gebieden waar men de activiteit wil uitvoeren.
- Organisaties zonder winstoogmerk met (of namens) de bewoners.

---

² Dit is met name belangrijk in wijken met een lagere sociaal economische status.

- Sociaal ondernemers.

Naast bewoners kunnen ook stichtingen en verenigingen namens en met de bewoners een aanvraag voor een bewonersinitiatief indienen. Van belang is dat het initiatief van de bewoners afkomstig is en aansluit bij het gebiedsplan dat door de gebiedscommissie is vastgesteld. De uitvoering kan dan mede in handen liggen van een stichting of vereniging die samen met de bewoners het initiatief uitvoert. Ook als voor de uitvoering vanuit een stichting of vereniging professionele ondersteuning nodig is. Indien de aanvrager een vereniging is, dit kunnen dus bv. ook winkeliersverenigingen of sportverenigingen zijn), geldt overigens als uitgangspunt dat de activiteit ook moet open staan voor bewoners die niet lid zijn van de vereniging. Daarbij verwachten wij van de vereniging een inspanning om ook niet-leden bij de activiteit te betrekken. Dit om de activiteit zo veel mogelijk ten goede te laten komen van alle bewoners in het gebied.

In Rotterdam kennen we diverse voorbeelden van sociaal ondernemerschap die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de stad. De initiatiefnemers werken samen met (groepen) bewoners en organisaties van bewoners. Maar ook met de lokale instellingen en andere ondernemers.

We geven ruimte aan sociaal ondernemers. Een sociaal ondernemer ontwikkelt een initiatief om een maatschappelijke opgave in de samenleving te realiseren en werkt daarvoor bijvoorbeeld met mensen die een grote tot zeer grote afstand tot de samenleving en/of arbeidsmarkt hebben. Bij sociaal ondernemers letten we erop dat er sprake is van een duidelijke en concrete bijdrage aan een maatschappelijke opgave en dat bewoners betrokken zijn bij de aanvraag en uitvoering van het initiatief. Onderbouwd met een verdienmodel waarin de maatschappelijke baten opwegen tegen de (maatschappelijke) kosten. Met daarbij zicht op de groepen in de samenleving die een extra duwtje in de rug kunnen gebruiken. Verder is van belang dat het initiatief duurzaam is en op termijn zoveel mogelijk op eigen benen staat. Eventuele 'winsten' vloeien geheel terug in de sociale onderneming en komen ten bate aan de samenleving en de maatschappelijke opgave.

Wat is het uitgangspunt bij subsidie?

Het uitgangspunt bij de subsidiëring van bewonersinitiatieven door gebiedscommissies is dat het budget elk jaar flexibel kan worden ingezet. Het is daarom niet de bedoeling dat er structurele financiële lasten gaan ontstaan bij subsidieontvangers die afbouwkosten met zich mee brengen bij beëindiging van de subsidie. Te denken valt aan subsidiëring van doorlopende huisvestingslasten of personele lasten die buiten het tijdvak van de subsidie vallen. Maar er is dus wel ruimte om jaarlijkse terugkerende bewonersinitiatieven te subsidiëren zoals buurtfeesten, Sinterklaasviering of een braderie. Ook bij een lokaal evenement dat op initiatief van de bewoners wordt georganiseerd is het hierdoor mogelijk om een professionele partij eenmalig in te huren. Een ander voorbeeld is dat aan nieuwe stichting het eerste jaar een subsidie wordt gegeven voor de opstartfase en in het tweede jaar een subsidie ontvangt om de positie verder te versterken waarna het financieel gezien op eigen benen kan staan. Natuurlijk blijft cruciaal om jaarlijks bij elke aanvraag te toetsen op andere het draagvlak onder bewoners, de betrokkenheid van bewoners bij de uitvoering van het initiatief en de betekenis van het initiatief voor de buurt.

Wie bepaalt of de aanvraag wordt gehonoreerd?

De gebiedscommissie bepaalt of Wijk- en buurtinitiatieven en Gebiedsinitiatieven worden gehonoreerd. De gebiedscommissie wordt geïnformeerd over de uitvoering van het initiatief en ontvangt bij een activiteit minimaal twee weken van tevoren een uitnodiging. In berichten over de activiteit vermeldt de initiatiefnemer dat er een bijdrage van de gebiedscommissie is verkregen. Bij

een initiatief dat meer gebieden bestrijkt werken de betrokken gebiedscommissies nauw samen om het mogelijk te maken. Bij twijfel beslist het college. Bewonersinitiatieven in grensstraten tussen twee gebieden worden behandeld door één gebiedscommissie. De betreffende gebiedscommissies en de indiener besluiten welke dat is. Bij twijfel beslist het college.

Het kan zijn dat een initiatief buiten deze beleidsregel valt, bijvoorbeeld plaatsen van een bankje in de openbare ruimte. Dan is er geen sprake van subsidie. Met de bewoners wordt dit duidelijk gecommuniceerd en ook medegedeeld dat er geen subsidieaanvraag hoeft te worden ingediend. Bespreking vooraf met de bewoners is dus onontbeerlijk. Het verzoek van bewoners wordt door de gemeente beoordeeld en indien mogelijk uitgevoerd.

Weigeringsgronden

Initiatieven worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Wanneer het gebiedsbudget voor initiatieven op is, worden aanvragen afgewezen. Activiteiten met een politieke of religieuze doelstelling komen ook niet in aanmerking voor subsidie. Dit geldt niet als een activiteit of bijeenkomst gericht is op de buurt en toegankelijk is voor alle bewoners. Ook activiteiten waarvoor andere subsidieregelingen bestaan of die al hebben plaatsgevonden kunnen worden geweigerd.

Waar mogen de middelen aan besteed worden?

De initiatiefnemers van Wijk- en buurtinitiatieven en van Gebiedsinitiatieven mogen de middelen inzetten voor activiteiten. Voor het ontwikkelen van grotere initiatieven (vanaf € 10.000) zijn soms verdienmodellen en businessplannen nodig. Als uit de aard van de activiteit blijkt dat het noodzakelijk is, kan bij een complex initiatief honorarium, overhead en organisatiekosten uit de middelen betaald worden. De verwachting is dat dit alleen soms bij Gebiedsinitiatieven nodig is.

Er moet sprake zijn van een vrijwillige inzet en/of een bijdrage in natura en/of financiële bijdrage door de bewoners voor de uitvoering van het bewonersinitiatief. Dit uitgangspunt geeft een gezamenlijke verantwoordelijkheid van initiatiefnemers, organisaties van binnen en buiten de stad en gemeente. Bij de Wijk- en buurtinitiatieven verwachten we bijdragen van de initiatiefnemers door hun inzet, soms ook van cofinanciers, fondsen, sponsors e.d. Bij de Gebiedsinitiatieven verwachten we cofinanciering vaker ook op het gebied van financiën.

Het doel is uitdrukkelijk om initiatieven en activiteiten mogelijk te maken. De middelen zijn niet bestemd om organisaties in stand te houden en hun exploitatie te helpen. Ook zijn we terughoudend met het subsidiëren van materialen.

Ondersteuning

Rotterdammers krijgen waar nodig ondersteuning. We borgen dit door een stedelijke infrastructuur voor de ondersteuning van bewonersinitiatieven in te stellen.

- Onze ambitie is dat Rotterdammers met verschillende achtergronden, leef- en participatiestijlen en competenties initiatieven nemen en zich inzetten voor de stad. We constateren dat zonder ondersteuning bepaalde groepen niet of te weinig aan bod komen waardoor kansen onbenut blijven. Sommige (groepen) bewoners vragen bijvoorbeeld om een andere benadering voordat hun aanbod-verlegenheid overwonnen is.
- Bewoners kunnen bij hun initiatief gebruik maken van denkkraft, kennis, concrete hulp en ondersteuning elders in wijk en buurt. De ondersteunende organisatie richt zich daartoe waar nodig op het verbinden van de initiatiefnemers met andere (groepen) Rotterdammers, initiatieven, instellingen, maatschappelijke organisaties en het gebiedsnetwerk. Met deze manier van werken geven we ook de inzet van bewoners op thema's een impuls.
- Op dit moment zijn Rotterdammers in bepaalde gebieden zeer actief met bewonersinitiatieven. Echter op sommige plekken is professionele inzet nodig om een

gemeenschap te vitaliseren. Ondersteuning kan dan op zo'n manier dat bewoners zich meer bewust worden van hun talenten waarna we verwachten dat ze die inzetten voor initiatieven.

- Initiatiefnemers worden met verschillende drempels geconfronteerd tijdens hun activiteiten. De ervaringen leren dat enige begeleiding de kans laat stijgen dat een initiatief rendeert en tot een goed einde wordt gebracht. We zorgen er voor dat ze gecoacht worden en praktische ondersteuning kunnen krijgen waar nodig. Hulp richt zich dan op het vinden van de juiste weg, het vervolmaken van hun plan en op het omgaan met bureaucratische eisen, planvorming, vergunningen of administratie.
- De leerervaringen van initiatiefnemers zijn belangrijk voor de stad maar ook voor anderen. We stimuleren en faciliteren daarom de kennisuitwisseling tussen initiatiefnemers onderling en tussen hen en deelnemers aan initiatieven, instellingen, maatschappelijke organisaties en ook met bewoners die zich afzijdig houden. Zo geven we Rotterdammers gelegenheid tot talentontwikkeling en geven we ook vorm aan de lerende stad.
- Workshops bieden we aan voor professionals over hoe bewonersnetwerken zijn te ondersteunen.
- Jaarlijks voeren wij een steekproef uit onder de bewonersinitiatieven waarbij een controle doen op inhoud en financiën. De initiatiefnemers dienen dan ook facturen en bonnen te bewaren tot vijf jaar na datum van de uitvoering van de activiteit.
- Ten behoeve van het inzicht in de lopende initiatieven en de mogelijkheden voor onderzoek zorgen we dat op een centrale plaats een beeld van de initiatieven beschikbaar is.

1. *Wijk- en buurtinitiatieven*

Wat zijn Wijk- en buurtinitiatieven?

De Wijk- en buurtinitiatieven bestrijken een breed terrein onder meer (arbeids)participatie, taal, cultuur, zorg, jeugd en jongeren, buitenruimte en groen, sport en spel. Gemiddeld kreeg een initiatief vorig jaar een bedrag van € 2.200 met enkele uitschieters. De financiële grens voor een initiatief is maximaal € 10.000. In 2013 werden stadsbreed ongeveer 240 wijk- en buurtinitiatieven (lokaal) gehonoreerd uit stedelijke middelen.

Wat is er mogelijk met dit budget?

Een voorbeeld is te vinden in IJsselmonde waar in winkelcentrum Keizerswaard een kerstboom stond met kaartjes aan de takken. Op ieder kaartje stond een kleine wens van een kind uit een gezin dat gebruik maakt van de Voedselbank. Voorbijgangers werd gevraagd een kaartje uit de boom te nemen en de wens op het kaartje in vervulling te laten gaan. Door deze actie hebben 140 kinderen een cadeautje gekregen met de kerst. Met een budget van € 700 en in samenwerking met Pameijer en de Voedselbank is dit initiatief door bewoners gerealiseerd.

Speeltuin De Middenstip in de wijk Feijenoord startte met extra activiteiten voor jonge kinderen uit vele culturen. Vier maanden lang genoten de kinderen en hun (groot)ouders van voorleesochtenden en kindertheater om spelenderwijs de taalkennis bij de kinderen te bevorderen en te bereiken dat zowel ouders en kinderen als de ouders onderling intensiever met elkaar omgaan. Met een budget van € 1.550 is dit initiatief door bewoners gerealiseerd in samenwerking met allerlei organisaties in de wijk die hielpen met voorlezen.

Wekelijks kwamen op de Kobelaan in de wijk Oosterflank (Prins Alexander) bewoners bijeen van het netwerk Makers en Doeners om spullen te repareren. De klanten blijven aanwezig en dus is er tijd om te praten met andere bezoekers. Zo worden voor en door bewoners duurzaamheid en sociale contacten gestimuleerd met een budget van € 7.100. Dit gebeurt in samenwerking met de bewonersorganisatie.

Hoe verloopt de aanvraag voor Wijk- en buurtinitiatieven?

Een aanvraag voor Wijk- en buurtinitiatieven verloopt als volgt.

- Een bewoner, een groep bewoners of een van de genoemde organisaties meldt zich met een aanmeldformulier bij uw gebiedscommissie via bijvoorbeeld VraagWijzer, 14010, Stadswinkel, centraal loket of website (www.rotterdamidee.nl).
- Een vertegenwoordiger van de stedelijke infrastructuur voor de ondersteuning van bewonersinitiatieven legt contact met de aanmelder indien de aanvraag niet compleet is.
- Er vindt een gesprek plaats tussen de indiener en het gebiedsnetwerk om het initiatief scherp te krijgen en om assistentie te geven bij het invullen van het formulier. Het gebiedsnetwerk intern en extern biedt de initiatiefnemer inhoudelijke hulp voor het plan. De gebiedscommissie kan daarvoor ook altijd terugvallen op de stedelijke infrastructuur.
- Het gebiedsnetwerk legt een advies voor aan de commissie.
- De gebiedscommissie beslist of het initiatief wel of niet wordt gehonoreerd.
- De indiener ontvangt via de stedelijke infrastructuur bericht met daarachter de beslissing van de gebiedscommissie of hij/zij voor het initiatief geld ontvangt. De indiener kan daartegen bezwaar indienen bij de Algemene Bezwaarschriftencommissie.

- De indiener ontvangt de betaling via de stedelijke infrastructuur na het besluit. Het bedrag wordt betaald aan een rechtspersoon, een vereniging of stichting in de wijk, waar de indiener het geld ophaalt en waar men na afloop de bonnetjes laat zien³.
- De indiener kan gevraagd worden om extra informatie en/of deelname aan een audit.

Inhoudelijke ondersteuning Wijk- en buurtinitiatieven

Onze ervaring is dat bij tweederde van de Wijk- en buurtinitiatieven enige ondersteuning nodig is. **We** hebben het gebiedsnetwerk en welzijnsorganisaties om hulp te bieden. Dit doen we zonder het initiatief van de bewoners 'over te nemen'. Indieners die het echt nodig hebben kunnen daar gebruik van maken. Waar deze ondersteuning aanvulling behoeft bieden we de gebiedscommissies deze ondersteuning aan vanuit de stedelijke infrastructuur.

Het gaat dan om het:

- uitdragen van de mogelijkheden naar moeilijk bereikbare groepen
- coachen van bewoners,
- helpen bij het scherp krijgen van het plan,
- ontsluiten van het netwerk in de wijk,
- bijeenbrengen van initiatiefnemers,
- bevorderen deskundigheid,
- uitwisselen van kennis,
- bieden van training,
- advisering over het plan, en
- het leveren van faciliteiten/materialen.

Administratieve ondersteuning Wijk- en buurtinitiatieven .

Bij de eenvoudige Wijk- en buurtinitiatieven en de bescheiden omvang van de bedragen past een laagdrempelige, efficiënte en snelle administratieve afhandeling. De stedelijke infrastructuur ondersteunt daarbij de gebiedscommissie.

De administratieve ondersteuning door de stedelijke infrastructuur ziet er als volgt uit:

- Het aanmeldformulier komt binnen via de gebiedscommissie of via de VraagWijzer, 14010, Stadswinkel, centraal loket of website (www.rotterdamidee.nl).
- De indiener krijgt Indien nodig assistentie bij het invullen van het formulier.
- Het aanmeldformulier en de aanvullende informatie worden in een online informatiesysteem van de stedelijke infrastructuur opgeslagen. Dit is te raadplegen door o.a. de gebiedsmanagers en -netwerkers e.d.
- De initiatiefnemer ontvangt bericht of het initiatief gehonoreerd is door de gebiedscommissie.
- De stedelijke infrastructuur verzorgt de betaling.
- De verantwoording middels tekst, foto's met bijschrift e.d. wordt beoordeeld.
- Eventueel wordt de indiener benaderd voor deelname aan een audit.

---

³ Bewoners hebben vaak bezwaar tegen de bedragen direct op hun rekening te ontvangen. Men wil geen scheve ogen in de buurt en wil de schijn van verkeerd gebruik van gemeenschapsmiddelen vermijden. Dit ondervangt tegelijk de risico's voor bewoners die een uitkering hebben of te maken hebben met schuldhulpverlening.

2. Gebiedsinitiatieven

Wat zijn Gebiedsinitiatieven?

Gebiedsinitiatieven bestrijken een breed terrein onder meer (arbeids)participatie, taal, cultuur, zorg, jeugd en jongeren, buitenruimte en groen, sport en spel. De initiatieven zijn grootschaliger en zijn inhoudelijk en qua innovatiekracht en benodigde faciliteiten complex. Daarbij willen we de initiatiefnemers stimuleren om aan te sluiten bij moderne communicatie- en ICT middelen en samenwerkingsverbanden aan te gaan met relevante partijen in het gebied. Social media, free publicity en nieuwe vormen van (co)financiering zoals crowdfunding en –resourcing⁴ zullen vaker een rol spelen dan bij kleinere initiatieven. Een initiatief dat meer nodig heeft dan € 10.000 valt in deze categorie. Met deze grotere initiatieven wordt ook de mogelijkheid gecreëerd om innovatieve aanpakken te ontwikkelen, gericht op zorg, sporten/bewegen e.d. Hoe omvangrijker het initiatief is hoe meer belang we hechten aan draagvlak onder bewoners en het bereik onder relevante groepen bewoners. Een aanvrager kan meer subsidie krijgen als er veel mensen worden bereikt of als er nauw samengewerkt wordt met anderen. Meerdere aanvragen die dezelfde activiteit betreffen, zullen als één aanvraag worden beoordeeld.

Wat is er mogelijk met Gebiedsinitiatieven?

De Gebiedsinitiatieven vallen binnen het sociale domein, maar kunnen ook een fysieke component hebben bijvoorbeeld het creëren van publieke binnen- en buitenplekken, zelfbeheer van een buurthuis, etc. De thema's van initiatieven sluiten aan bij het gebieds- of het uitvoeringsplan. Maar de gebiedscommissies bieden ook mogelijkheden aan goede initiatieven die daarbuiten vallen en gebruiken daarvoor vrije ruimte binnen het gebiedsbudget.

Voorbeelden

DoorDeWijks is een interessant voorbeeld van een gebiedsinitiatief dat wijkhulp aanbiedt voor en door bewoners. DoorDeWijks is in het begin als bewonersinitiatief gesteund en later geholpen door de Stadsinitiatief ambassadeurs bij het opstellen van een businessplan. Later hebben de initiatiefnemers middelen van het Oranjefonds en Stichting Instituut GAK gekregen en is het idee verder ontwikkeld in samenwerking met zorginstellingen.

Een ander goed voorbeeld komt van bewoners in Delfshaven. Ze ontwikkelden zelf De Pluktuin aan de Essenburgsingel op een braakliggend terrein naast de spoorlijn. Dit werd een groene oase met veel activiteiten voor de buurt. Bijdragen kwamen o.a. van Delfshavense Duiten (€6.341), het Bewonersactiviteitenfonds Delfshaven, Rabobank, Oranjefonds en Rotterdam Idee (€5.000).

Bekende andere voorbeelden zijn onder meer:

- Leeszaal West;
- Hotspot Hutspot;
- Varkenshuis Katendrecht;
- Tuin aan de Maas; en
- Singeldingen.

Waarvoor ondersteuning bij Gebiedsinitiatieven?

⁴ Crowdfunding is een alternatieve manier om een project te financieren. Het project wordt aangeboden op een website en geïnteresseerde mensen kunnen een investering doen. Crowdfunding betreft het via het web vinden van capaciteit in de vorm van mensen en middelen voor het uitvoeren van werkzaamheden (Handboek digitale participatie).

Initiatiefnemers van Gebiedsinitiatieven kunnen vaak zelf of met lichte steun de weg naar fondsen, sponsors, bedrijven en gemeente vinden. Een netwerk van eerdere initiatiefnemers, instellingen, marktpartijen, sociaal ondernemers, zelf- en vrijwilligersorganisaties biedt kennis, contacten, reflectie, praktische hulp cofinanciering en ondersteuning. Als overheid doen we mee in dat netwerk.

De gemeente staat garant voor deze faciliterende vorm van ondersteuning. Het uitgangspunt is dat de aanvrager zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van zijn of haar initiatief. We kijken per aanvraag of hulp van de gemeente nodig is. Als dit inderdaad het geval is bekijken we welke specifieke expertise, diensten en oplossingen nodig zijn. We zorgen met deze werkwijze voor aansluiting bij de netwerken en werkwijzen die rond het Stadsinitiatief zijn ontwikkeld.

Onze faciliterende rol als gemeente bestaat uit:

- Advies geven aan bewoners voor het verbeteren van de plannen;
- Ondersteuning bij fondswerving en/of crowdfunding e.d.;
- Organiseren van bijeenkomsten voor kennisuitwisseling (bieden van een platform);
- Beschikbaar stellen van expertise en informatie (financieel, juridisch, communicatie e.d.) over bijvoorbeeld vergunningen, regelgeving, onderhoud of beheer;
- Inspiratie bieden door het tonen van succesvolle initiatieven; en
- (Co-)financiering vanuit de nadere regel bewonersinitiatieven.

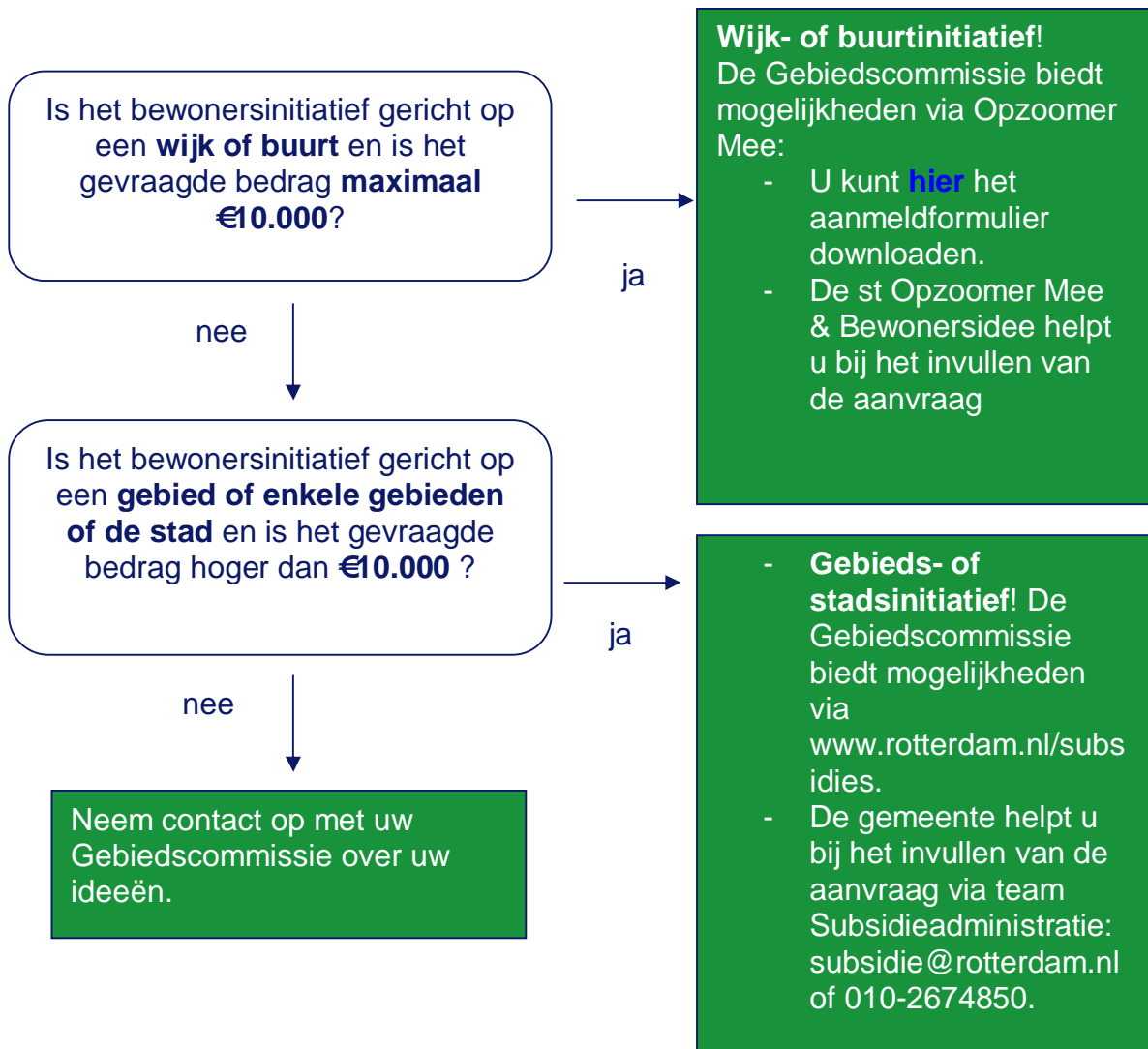
Hoe verloopt de aanvraag van Gebiedsinitiatieven?

Een Gebiedsinitiatief is een subsidieaanvraag en verloopt als volgt.

- Een bewoner, een groep bewoners of een van de genoemde organisaties meldt zich via de subsidieportal (www.rotterdam.nl/subsidies) en vult daar het aanvraagformulier in.
- Het aanvraagformulier en de aanvullende informatie worden door de gemeente (RSO) afgehandeld.
- Er vinden een of meerdere gesprekken plaats van de aanvrager(s) met de gebiedsmanager of -netwerker.
- Het gebiedsnetwerk brengt een advies uit over de aanvraag.
- De gebiedscommissie toetst aan het gebiedsplan en beslist of het initiatief wordt gehonoreerd. Een goed initiatief kan via de vrije ruimte van elke commissie ook los van het gebiedsplan gehonoreerd worden.
- De aanvrager kan bezwaar indienen bij de Algemene Bezwaarschriften Commissie
- De gemeente verzorgt de betaling aan een rechtspersoon.
- De aanvrager verantwoordt afhankelijk van de omvang en de aard van het initiatief bij de gemeente.
- De aanvrager kan later benaderd worden voor nadere informatie of deelname aan een audit. De medewerking hieraan is een voorwaarde in de beschikking.

Bijlage 1: Stroomschema bewonersinitiatief

Bepaal om welk type bewonersinitiatief het gaat en welke hulp er bij hoort.

Nadere regels bewonersinitiatieven Rotterdam

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van de directeur Activering & Welzijn van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, nummer 14MO03687;

gelet op de artikelen 3, 4 en 6 van de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de Verordening op de gebiedscommissies 2014;

overwegende, dat het wenselijk is nadere regels vast te stellen ter uitvoering van de Subsidieverordening Rotterdam 2014 met betrekking tot bewonersinitiatieven in verband met het instellen van een subsidieplafond en procedurele aspecten;

besluit vast te stellen:

Nadere regels Bewonersinitiatieven Rotterdam

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regels en de daarop berustende bepalingen wordt (mede) verstaan onder:

a. bewonersinitiatief: een initiatief zoals bedoeld in hoofdstuk 2 van de Beleidsregel bewonersinitiatieven Rotterdam;

b. opzoomerinitiatief: kleinschalig bewonersinitiatief op straatniveau dat ten doel heeft het nabuurschap te bevorderen en waarvoor per initiatief maximaal €250,- beschikbaar kan worden gesteld;

b. wijk- en buurtinitiatieven: initiatief van een bewoner of groep bewoners, gericht op de leefbaarheid in het gebied van deze bewoners, die de bewoner zelf, al dan niet met anderen, op vrijwillige basis uitvoert onder eigen verantwoordelijkheid;

c. gebiedsinitiatief: grootschalig, veelal complex bewonersinitiatief, waarbij innovatie en samenwerking met relevante partijen in het gebied belangrijk zijn;

d. sociaal ondernemer: een ondernemende burger (al of niet in groepsverband, al of niet als zzp'er, bureau of bedrijf) die samen met bewoners uit de buurt een maatschappelijk relevant initiatief neemt met een bedrijfsmatige aanpak waarbij hem 'loon' uitbetaald wordt en/of waarbij (maatschappelijke) besparingen of 'winst' terugvloeien naar het gebied. In het ondernemerschap wordt blijk gegeven van een bijdrage aan het doel van deze nadere regels en komen duurzaamheid van het initiatief en toewerken naar financiering zonder gemeentelijke subsidie naar voren.

Artikel 2 Toepassingsgebied nadere regels

1. Deze nadere regels zijn van toepassing op aanvragen voor eenmalige subsidies in het kader van bewonersinitiatieven.
2. Subsidieaanvragen hebben alleen betrekking op initiatieven binnen het werkvlak van de gebiedscommissies.

Artikel 3 Subsidieplafond en verdeelsleutel

1. **De gebiedscommissie stelt binnen de kaders van de gemeentelijke begroting het subsidieplafond vast.**

2. Aanvragen voor een subsidie worden behandeld op volgorde van binnenkomst.

Artikel 4 Eisen aan de aanvraag

1. De aanvraag wordt ingediend op een door het college vastgesteld formulier en bevat ten minste:
  - a. een inhoudelijk plan, waarin aangegeven wordt op welke wijze de gevraagde middelen worden aangewend;
  - b. een financiële onderbouwing.
2. Meerdere aanvragen die dezelfde activiteit betreffen worden als één aanvraag beoordeeld.

Artikel 5 Beoordeling aanvraag

Bij de beoordeling van de aanvraag betreft de gebiedscommissie in ieder geval de volgende criteria:

- A. de kwaliteit van de aanvraag;
- B. in hoeverre het plan past binnen:
  1. de beleidsregels bewonersinitiatieven Rotterdam;
  2. de doelstelling of speerpunten in het gebiedsplan van het gebied;
- C. de mate waarin de wijk of gebied maatschappelijk wordt versterkt;
- D. de mate waarin de samenwerking met andere organisaties in de wijk of het gebied wordt versterkt.

Artikel 6 Aanvullende voorwaarden wijk- en buurtinitiatieven

1. Een subsidie ten behoeve van een wijk- of buurtinitiatief bedraagt maximaal € 10.000,-.
2. Een subsidieaanvraag voor een wijk- of buurtinitiatief wordt ten minste zes weken voor aanvang van de activiteit ingediend bij de gebiedscommissie via het daarvoor bestemde aanmeldformulier;
3. De aanvrager van een subsidie voor een wijk- of buurtinitiatief is:
  - een natuurlijke persoon die woonachtig is in de wijk of buurt waar men de activiteit wil uitvoeren;
  - een organisatie zonder winstoogmerk die met en/of namens de bewoners een initiatief indient;
  - een sociaal ondernemer.
4. De aanvraag moet naast de indiener zijn ondersteund door ten minste vier medebewoners in de wijk of buurt waar het bewonersinitiatief betrekking op heeft.
5. Er moet sprake zijn van een vrijwillige inzet en/of een bijdrage in natura en/of financiële bijdrage door de bewoners voor de uitvoering van het bewonersinitiatief.
6. Een subsidie ten behoeve van een wijk- of buurtinitiatief wordt alleen uitbetaald aan een rechtspersoon.

Artikel 7 Aanvullende voorwaarden gebiedsinitiatieven

1. Aanvragen vanaf € 10.000,- zijn worden behandeld als een gebiedsinitiatief ;
2. Een subsidieaanvraag voor een gebiedsinitiatief wordt uiterlijk twaalf weken voor aanvang van de activiteit ingediend via de subsidieportal van de gemeente.
3. De aanvrager van een subsidie voor een gebiedsinitiatief is:
  - een natuurlijke persoon die woonachtig is in het gebied of waar men de activiteit wil uitvoeren;

- een organisatie zonder winstoogmerk die met en/of namens de bewoners een initiatief indient;
  - een sociaal ondernemer.
4. Naast cofinanciering moet er bij een gebiedsinitiatief sprake zijn van een vrijwillige inzet en/of een bijdrage in natura en/of financiële bijdrage door de bewoners voor de uitvoering van het bewonersinitiatief.
  5. Uit de aanvraag blijkt dat er voldoende draagvlak is van de bewoners van het gebied en dat deze bewoners voldoende worden bereikt.
  6. Een subsidie ten behoeve van een gebiedsinitiatief wordt alleen uitbetaald aan een rechtspersoon.
  7. De aanvrager draagt er zorg voor dat:
    - a. de gebiedscommissie wordt geïnformeerd over de uitvoering van het initiatief en bij een activiteit ten minste twee weken van te voren een uitnodiging krijgt;
    - b. in de berichtgeving over de activiteit wordt vermeld dat voor de activiteit een bijdrage is verkregen van de gebiedscommissie.

Artikel 8 Weigeringsgronden

1. Een subsidieaanvraag wordt afgewezen:
  - a. indien de subsidieaanvraag niet voldoet aan de in de artikelen 5, 6 of 7 genoemde criteria en voorwaarden.
  - b. indien het bewonersinitiatief conflicteert met de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders.
  - c. indien het bewonersinitiatief gericht is op politieke of religieuze doelstellingen.
  - d. indien de activiteit of het initiatief niet openbaar en toegankelijk is voor de bewoners.
  - e. indien het initiatief een overwegend privaat belang heeft.
2. Een subsidieaanvraag kan naast de op in de Subsidieverordening 2014 genoemde gronden worden afgewezen als:
  - a. er sprake is van een initiatief waarvoor financiering op grond van een andere gemeentelijke regeling bestaat;
  - b. activiteiten reeds hebben plaatsgevonden;
  - c. de subsidieaanvraag betrekking heeft op het financieren van een feest, barbecue, catering of andersoortige buurtfestiviteiten, terwijl dat naar het oordeel van de gebiedscommissie geen meerwaarde heeft voor de straat, wijk of gebied.
  - d. als de aanvrager een vereniging is en het initiatief niet open staat voor niet-leden.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze nadere regels treden in werking op de eerste dag na de dagtekening van het Gemeentebblad waarin zij worden geplaatst en werken terug tot 1 januari 2015.

Artikel 10 Citeertitel

Deze nadere regels worden aangehaald als: Nadere regels bewonersinitiatieven Rotterdam. Aldus vastgesteld in de vergadering van 23 juni 2015.

De secretaris, Ph. F. M. Raets

De burgemeester, A. Aboutaleb

Dit gemeentebblad is uitgegeven op **volgt** en ligt op werkdagen van 8.30 tot 16.00 uur ter inzage bij het Kenniscentrum Bestuursdienst Rotterdam (KBR), locatie Stadswinkel Centrum, Coolingsingel 40 (zijde Doelwater, tegenover hoofdbureau politie)

(Zie ook: www.bds.rotterdam.nl – Gemeentebbladen)

Toelichting

Algemene toelichting

Deze nadere regels zijn gebaseerd op de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en zijn opgesteld om:

- criteria te stellen over de aanvraag en toekenning van subsidies om bewonersinitiatieven te reguleren;
- een subsidieplafond in te stellen.

De nadere regels hebben geen betrekking op de zogenaamde opzoomerinitiatieven.

De besluitvorming over de subsidieaanvragen op grond van deze nadere regels is een bevoegdheid van de gebiedscommissies.

Tegen het besluit is bezwaar mogelijk bij de Algemene Bezwaarschriftencommissie, aan wie de Gebiedscommissie het mandaat heeft verleend te beslissen over deze subsidieaanvragen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden de verschillende vormen van bewonersinitiatieven gedefinieerd.

Daarnaast wordt het begrip sociaal ondernemer gedefinieerd. Ook een sociaal ondernemer kan een subsidieaanvraag indienen ten behoeve van een bewonersinitiatief.

Artikel 2 Toepassingsgebied nadere regels

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt dat deze nadere regels geen betrekking hebben op de zogenaamde opzoomerinitiatieven.

Artikel 3 Subsidieplafond en verdeelsleutel

Voor elke gebiedscommissie wordt een bedrag beschikbaar gesteld. Van dit bedrag stellen de gebiedscommissies een subsidieplafond vast. Dit is het bedrag dat de commissie beschikbaar stelt voor subsidies in het kader van bewoners initiatieven.

Als het budget op is, worden verdere aanvragen afgewezen. Hierbij werkt het systeem "wie het eerst komt, die het eerst maalt".

Artikel 4 Eisen aan de aanvraag

Als de gebiedscommissie meerdere aanvragen voor hetzelfde doel binnenkrijgt, zal deze de aanvraag gezamenlijk behandelen. Daarbij zal met de indieners van de aanvraag worden besproken hoe de bewonersinitiatieven gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Artikel 5 Beoordeling aanvraag

In dit artikel staan algemene criteria genoemd voor de beoordeling van aanvragen.

Artikel 6 Aanvullende voorwaarden wijk- en buurtinitiatieven

Subsidies voor wijk- en buurtinitiatieven zijn gemaximeerd tot en met € 10.000,-. Aanvragen voor een hoger bedrag vallen onder gebiedsinitiatieven. Ten behoeve van de subsidieaanvragen voor wijk- en buurtinitiatieven stelt de stad ondersteuning ter beschikking.

Met vrijwillige inzet wordt bedoeld dat er sprake is van vrijwilligerswerk en geen werk waarvoor loon e.d. wordt betaald.

Uitbetaling vindt slechts plaats aan rechtspersonen. Voor uitbetaling wordt aangesloten bij rechtspersonen binnen het bestaande buurtnetwerk. Bewoners hoeven uiteraard niet een rechtspersoon op te richten als zij een aanvraag indienen.

Deze voorwaarde is gesteld om problemen te voorkomen die zouden kunnen ontstaan bij de uitbetaling aan particulieren. Denk daarbij aan bijvoorbeeld vragen van de belastingdienst over deze inkomsten of andere instellingen, die beslag kunnen laten leggen bij betalingsachterstanden. Vaak vinden burgers het ook niet prettig dat subsidies op hun privé-bankrekening worden overgemaakt.

Artikel 7 Aanvullende voorwaarden gebiedsinitiatieven

Gebiedsinitiatieven worden verondersteld complexer te zijn, met meer ruimte voor innovatie, samenwerking en gebruik van moderne ICT- en communicatiemiddelen. Hierdoor liggen de benodigde subsidiebedragen hoger dan € 10.000,-. Om die reden worden ook andere voorwaarden gesteld aan deze initiatieven.

Artikel 8 Weigeringsgronden

In dit artikel staan niet-limitatief de weigeringsgronden voor een subsidieaanvraag genoemd.

De door de gemeenteraad vastgestelde kaders voor bewonersinitiatieven, alsmede de beleidsregels die door het college zijn vastgesteld bepalen grotendeels de criteria om al dan niet tot subsidieverlening over te gaan. E.e.a. laat onverlet dat ook de criteria op grond van de Algemene wet bestuursrecht en de SVR 2014 relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag.